

Studies in Romeinen

Geen veroordeling

Deel 12

Hans van de Lagemaat

Hoofdstuk 1

Inleiding

Nadat we uitvoerig hebben stilgestaan bij Romeinen 6 en 7 zijn we nu klaar om te gaan beginnen aan Romeinen 8. Paulus beschouwt de gelovige in dat hoofdstuk helemaal als 'in Christus'. We weten nu wat dat betekent, ook in praktische zin.

We zijn der zonde gestorven (Rom. 6:2).

We zijn in Christus Jezus gedoopt (Rom. 6:3).

We zijn in Zijn doop gedoopt (Rom. 6:3).

We zijn met Hem begraven (Rom. 6:4).

Zoals Hij uit de doden is opgewekt, zo wandelen wij in nieuwigheid des levens (Rom. 6:4).

We zijn één plant geworden in de gelijkmaking van Zijn dood en opstanding (Rom. 6:5).

Onze oude mens is met Hem gekruisigd (Rom. 6:6).

We dienen niet meer de zonde (Rom. 6:6)

We zijn gerechtvaardigd van de zonde (Rom. 6:7).

We zijn met Hem gestorven (Rom. 6:8).

We zullen met Hem leven (Rom. 6:8).

We zijn niet onder de wet (Rom. 6:14).

We zijn onder de genade (Rom. 6:14).

We zijn vrijgemaakt van de zonde (Rom. 6:18).

We zijn dienstknechten van de gerechtigheid (Rom. 6:18).

We zijn der wet gedood door het lichaam van Christus (Rom. 7:4).

We zijn geworden van een Ander (Rom. 7:4).

We zijn vrijgemaakt van de wet (Rom. 7:6).

We dienen in nieuwigheid van geest (Rom. 7:6).

Al deze dingen zijn uitvoerig aan de orde geweest in de deeltjes 6 tot en met 11. Lees het, herlees het en maak dat het werkelijkheden in je leven worden. Vraag om verlichte ogen van het verstand om er meer en meer van te mogen gaan zien en in die heerlijkheid te mogen wandelen. Al het bovenstaande dient niet alleen als een basis voor

Romeinen 8, maar ook om onze positie in Christus, zoals beschreven in Efeze te kunnen begrijpen. We kunnen er nooit de volle vrijheid en ruimte van bevatten als we niet volledig doordrongen zijn van wat Paulus ons in Romeinen 6 en 7 wil vertellen.

Ik heb in de lijst van de vorige bladzijde geen onderscheid gemaakt tussen Jood en heiden, waar die er destijds toen Paulus het schreef wel degelijk was. Het ging me nu ook niet om minutieuze nauwkeurigheid. Het ging me erom dat je, voordat we onze studie in Romeinen 8 beginnen, volledig doordrongen bent van de heerlijke vrijheid van de christen in Christus.

Vrij van de zonde.

Vrij van de dood.

Vrij van de wet.

Vrijheid en vrede in Christus.

Wandelen 'in nieuwigheid des levens', 'dienen in nieuwigheid des geestes'. Dit is de grondslag van Romeinen 8.

Hoofdstuk 2

Geen veroordeling

'Dus is er nu geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.' (Rom. 8:1).

Dus er is geen verdoemenis meer. De apostel begint met 'dus'. Dat betekent dat hij een gevolgtrekking maakt uit iets wat eraan vooraf gaat. Het meest logische is om dan aan het vorige hoofdstuk of de vorige twee hoofdstukken te denken. Dat is gezien de inhoud nog wel goed te verdedigen ook.

Toch denk ik dat Paulus dit 'dus' baseert op iets wat hij nog vroeger heeft gezegd. Ik denk dat Paulus hier de draad van hoofdstuk vijf weer oppakt en zijn redenering van daaruit vervolgt. Ik zal eerst uitleggen wat ik bedoel en daarna in dit hoofdstuk zeggen waarom ik denk dat we het zo moeten lezen.

Als hoofdstuk 8 een vervolg is van hoofdstuk 5 dan ziet het er als volgt uit.

'De wet echter kwam er nog bij opdat de overtreding zou toenemen, maar waar de zonde is toegenomen, daar is de genade meer dan overvloedig geweest, opdat, evenals de zonde geregeerd heeft tot de dood, zo ook de genade zou regeren door gerechtigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onze Heere.' (Rom. 5:20, 21).

.....

.....

'Dus is er nu geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.' (Rom. 8:1).

Op de stippeltjes staan dan hoofdstuk 6 en 7. Die kan je als het ware tussen haakjes zetten. Paulus legt daar iets uit wat essentieel is voor een goed begrip van hoofdstuk 5 en 8, maar zonder dat gedeelte tussen haakjes kan je de zin van het betoog ook heel goed begrijpen. Zo'n zin of heel tekstgedeelte wordt een parenthese genoemd en dat kom je in de Bijbel nogal eens tegen.

Reden voor deze parenthese

Hoe komt Paulus er dan bij om zo'n parenthese te schrijven tussen hoofdstuk 5 en 8 in? Ik denk dat het komt vanwege zijn laatste opmerking in hoofdstuk 5. We hebben gezien dat hoofdstuk 6 en 7 bestaan uit de behandeling van vier vragen.

- Vraag 1 *'Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt?'* (Rom. 6:1).
- Vraag 2 *'Wat dan? Zullen wij zondigen omdat wij niet onder de wet maar onder de genade zijn?'* (Rom. 6:15).
- Vraag 3 *'Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde?'* (Rom. 7:7).
- Vraag 4 *'Is dan het goede de oorzaak van mijn dood geworden?'* (Rom. 7:13).

Elk van deze vragen wordt door Paulus beantwoord met 'volstrekt niet' met een min of meer lange uitleg. Vraag 2 volgt logisch uit het antwoord van vraag 1. Vraag 3 volgt zo uit het antwoord van vraag 2 en vraag 4 volgt uit het antwoord op vraag 3. Zo heeft Paulus deze twee hoofdstukken opgebouwd. Eigenlijk zijn het geen twee hoofdstukken. We moeten het of als één geheel lezen of we moeten er vier aparte hoofdstukken lezen. Nu is er een hoofdstukscheiding middenin de beantwoording van een vraag, namelijk van vraag 2.

Waar komt vraag 1 echter vandaan? Want daar begint hij tenslotte mee. Hoe komt het dat Paulus deze vraag opwerpt? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt? Waarom zou je zo'n vraag stellen?

Deze vraag komt voort uit de laatste opmerkingen van hoofdstuk 5. Daarin gebruikt hij, zoals we zojuist hebben gelezen de woorden 'waar de zonde is toegenomen, daar is de genade meer dan overvloedig geweest'. Als je deze woorden verkeerd opvat en ze uit de context trekt, zou je heel makkelijk die conclusie kunnen trekken: laten we dan maar zondigen, zodat de genade toeneemt. Dat klinkt op grond van wat Paulus daarvoor schreef nog logisch ook. Daarom stelt hij die vraag als van een denkbeeldige gesprekspartner. Zo komt hij aan die eerste vraag en die vloeit dus voort uit het slot van zijn betoog in hoofdstuk 5.

Daarna volgen de vragen en antwoorden elkaar op, totdat Paulus alle tegenwerpingen heeft weerlegd en alle onduidelijkheden in zijn leer helemaal toegelicht. Na het lezen van hoofdstuk 6 en 7 kunnen er geen 'ja maars' meer worden ingebracht. Alles is zover luid en duidelijk en je kan het dan verder accepteren of verwerpen. Het ligt niet meer aan Paulus als je niet begrijpt wat 'in Adam' en wat 'in Christus' betekent.

Verdoemenis

Hoe pakt Paulus dan de redenering van hoofdstuk 5 weer op. Waaruit zien we dat? Er zijn een paar schakeltjes die hoofdstuk 8 aan hoofdstuk 5 vastmaken. Eén woordje is ook in de vertaling duidelijk, voor het andere zullen we wat dieper moeten graven. We beginnen met het eerste woordje: verdoemenis.

Het Griekse woordje is *katakrima*. Ik gebruik liever de vertaling 'veroordeling'¹, ten eerste omdat dit gewoon de betekenis is en ten tweede omdat in de nabije context van Romeinen 8:1 het werkwoord gebruikt wordt waarvan het is afgeleid, *katakrinoo*:

¹ Hetgeen ik vanaf nu dus ook zal doen.

*'de zonde **veroordeeld** in het vlees'* (Rom. 8:3).

Dus *katakrinoo* betekent 'veroordelen'.

Katakrima is het bijbehorende zelfstandig naamwoord en betekent 'veroordeling'.

Paulus gebruikt ze aan het begin van hoofdstuk 8 allebei en het is belangrijk dat we het verband zien. Want '**geen veroordeling** voor hen die in Christus Jezus zijn' van vers 1 heeft alles, maar dan ook alles, te maken met '**de zonde veroordeeld** in het vlees' van vers 3. Het is misdadig om dit in een vertaling niet duidelijk voor de gelovigen voor ogen te stellen. Het is onbegrijpelijk dat een herziening van de SV hier totaal aan voorbijgaat; terwijl er wat deze verzen betreft toch een goed voorbeeld is gegeven in de NBG'51, waar de woorden inderdaad met 'veroordeling' en 'veroordeeld' zijn vertaald.

Katakrima is een woordje dat we ook in hoofdstuk 5 vinden. Twee keer; in vers 16 en in vers 18.

*'En het is met de gave niet zoals het was door de ene die zondigde. Want de veroordeling leidde ten gevolge van één overtreding wel tot **verdoemenis**, maar de genadegave bij vele overtredingen tot rechtvaardiging.'* (Rom. 5:16).

*'Zoals dus door één overtreding de veroordeling gekomen is over alle mensen tot **verdoemenis**, zo komt ook door één rechtvaardigheid de genade over alle mensen tot rechtvaardiging van het leven.'* (Rom. 5:18).

Nu wordt het wel heel ingewikkeld. Ik hoop dat je de moed hebt om even door te lezen en vol te houden. Het wordt om twee redenen ingewikkeld. De eerste is dat we in de vertaling 'veroordeling' en 'verdoemenis' in elk van deze verzen allebei tegenkomen. Wat is nou wat? Wat is nou veroordeling en wat is nou verdoemenis? De tweede reden is dat het Grieks van Paulus heel compact is. Om in de vertaling

goed lopende zinnen te krijgen, moeten we woorden (in gedachten) toevoegen, om er een begrijpelijke tekst van te maken. Daarom zie je in je Bijbel als het goed is een aantal woorden cursief gedrukt staan. Dat betekent dat die woorden er niet zo in de Griekse tekst staan.

Het is misschien wel nuttig om hier een opmerking bij te plaatsen. Het betekent helemaal niet dat een vertaling fout is als er op deze manier woorden worden ingevoegd. Een vertaling is sowieso altijd een afwijking van de grondtekst. Een woord heeft in de ene taal dikwijls net een andere emotionele waarde dan het woord waarmee het vertaald wordt. Zeker als we praten over een vertaling vanuit een taal van tweeduizend jaar terug, moeten we ons dit realiseren.

Mensen die gelijk beginnen te roepen dat we niets aan de oorspronkelijke tekst mogen toevoegen hebben helemaal gelijk, maar die moeten dat dan wel inderdaad beperken tot de oorspronkelijke tekst. Als je dit al te strikt door gaat voeren naar de vertaalde tekst, krijg je vaak dingen die niet kloppen of die niet te volgen zijn. Een vertaling houdt per definitie in dat je iets aan de oorspronkelijke tekst toevoegt. Als het geen woorden zijn, dan zijn het wel nuanceverschillen met het woord in de oorspronkelijke taal, of emotionele ladingen die de woorden in de grondtekst niet hadden.

Hoofdstuk 3

Veroordeling en verdoemenis, Romeinen 5:16

Ik begin met de eerste moeilijkheid in vers 16. Daar vinden we dus 'veroordeling' en 'verdoemenis' beide terug. Je hebt net gelezen hoe het er in de HSV staat: de veroordeling leidde tot verdoemenis. De SV zegt het zo: 'want de schuld is wel uit één misdaad tot verdoemenis'. Misdad staat gecursiveerd, dus dat woord staat niet in de tekst, maar daar houden we ons nu even niet mee bezig. HSV zegt 'veroordeling leidt tot verdoemenis'. SV zegt 'de schuld is tot verdoemenis'. Wat staat er nu eigenlijk echt?

Ik moet je echt nog even vermoeien met de grondtekst. Ik ga er ook niet voor niets zo uitvoerig op in. We hebben nu de moeilijkheid van veroordeling of schuld en verdoemenis. Later krijgen we net zo'n probleem met rechtvaardigheid en rechtvaardigmaking. Daar mogen we niet overheen lezen. Als we willen leven uit Romeinen 8, dan moeten we begrijpen wat er staat. In dit geval zullen we dus het schakeltje naar Romeinen 5 moeten begrijpen en dat heeft met 'oordelen' en 'veroordeling' te maken. Ik zal langzaam blijven gaan en stap voor stap de dingen proberen te laten zien; dan hoop ik dat je na het lezen hiervan begrijpt wat Paulus nu bedoelt.

Wat staat er nu echt? Van schuld of veroordeling tot verdoemenis? Ik heb je eerder al gezegd dat het woordje dat vertaald is met 'verdoemenis' eigenlijk 'veroordeling' betekent. Het is afgeleid van 'veroordelen' zoals we dat in Romeinen 8:3 tegenkomen, 'de zonde veroordeeld in het vlees'. We kunnen nu natuurlijk niet vertalen met 'veroordeling leidt tot veroordeling', als we de HSV even als leidraad houden. Dan staat er gewoon onzin.

We houden ons aan de vertaling 'veroordeling' voor *katakrima*. Dan staat er dus '... leidt tot *katakrima*'. Wat is het woordje dat op de puntjes staat en wat men in de HSV met 'veroordeling' heeft vertaald en in de SV met 'schuld' en wat betekent het?

Krima

Het woordje dat we in moeten vullen op de stippeltjes in ‘... leidt tot *katakrima*’ is *krima*. Nu zie je waarschijnlijk gelijk het probleem. *Krima* en *katakrima* lijken wel erg veel op elkaar en ze hebben inderdaad ook alles met elkaar te maken.

Laten we eerst eens onderzoeken wat het woordje *krima* betekent. Als je dit woordje opzoekt in een concordantie of met Bijbelsoftware valt je onmiddellijk op dat dit in de SV bijna altijd vertaald is met ‘oordeel’.

Eén keer lees je in de SV ‘verdoemenis’, één keer ‘schuld’ en één keer ‘rechtszaak’. De overige vijftwintig keer is het ‘oordeel’. Ik beperk me nu tot de brief aan de Romeinen. Je kunt zelf eenvoudig andere teksten opzoeken en zien of het klopt wat ik schrijf.

We gaan dus kijken naar *krima* in Romeinen.

*‘En wij weten dat **het oordeel van God** in overeenstemming met de waarheid is over hen die zulke dingen doen.’* (Rom. 2:2).

*‘En u, o mens, die hen oordeelt die zulke dingen doen, en ze zelf ook doet, denkt u dat u aan **het oordeel van God** zult ontkomen?’* (Rom. 2:3).

*‘En het is toch niet, zoals wij belasterd worden en zoals sommigen zeggen dat wij zeggen: Laten wij het kwade doen, opdat het goede daaruit voortkomt? **De verdoemenis** van hen is rechtvaardig.’* (Rom. 3:8).

*‘En het is met de gave niet zoals het was door de ene die zondigde. Want **de veroordeling** leidde ten gevolge van één overtreding wel tot verdoemenis, maar de genadegave bij vele overtredingen tot rechtvaardiging.’* (Rom. 5:16).

*O, diepte van rijkdom, zowel van wijsheid als van kennis van God, hoe ondoorgrondelijk zijn **Zijn oordelen** en onnaspeurlijk Zijn wegen! (Rom. 11:33).*

*'Ieder mens moet zich onderwerpen aan de gezagsdragers die over hem gesteld zijn, want er is geen gezag dan van God, en de gezagsdragers die er zijn, zijn door God ingesteld, zodat hij die zich verzet tegen het gezag, tegen de instelling van God in gaat, en wie daartegen ingaan, zullen over zichzelf **een oordeel halen.**' (Rom. 13:2).*

Naast Romeinen 5:16 wijkt eigenlijk alleen 3:8 af in de vertaling. Maar ook daar moeten we de vertaling iets anders lezen. Het gaat daar om het 'oordeel over hen', niet de 'verdoemenis van hen', die zulke dingen zeggen. Gods oordeel over hen is rechtvaardig; dat is de zin van de tekst.² In de andere verzen gaat het over het oordeel van God. Zo moeten we Romeinen 5:16 verstaan. Het gaat daar over het oordeel van God. Dat brengt ons een stukje dichterbij. Laten we de tekst in Romeinen 5:16 nog eens lezen, nu met deze nieuwe inhoud van de woordjes.

*En het is met de gave niet zoals het was door de ene die zondigde. Want **het oordeel** leidde ten gevolge van één overtreding wel tot **veroordeling**, maar de genadegave bij vele overtredingen tot rechtvaardiging.*

Gods oordeel leidde tot veroordeling.

Wat betekent dit? Wat hebben Gods oordeel en de veroordeling met elkaar te maken? Laat ik het proberen duidelijk te maken met behulp van een voorbeeld uit de rechtspraak.

² *Krima* met het bijbehorende woord in de genitivus kan betekenen 'oordeel van' en 'oordeel over'. Kijk bijvoorbeeld in Openbaring 17:1. Daar staat 'het oordeel van de hoer'. De betekenis is 'het oordeel over de hoer'.

Oordeel en veroordeling

Stel er is een misdaad gepleegd en er is een verdachte opgepakt. Is de verdachte nu schuldig of onschuldig? Dat is de vraag voor een rechter. Een goede rechter zal de zaak nauwkeurig van alle kanten proberen te bekijken. Hij zet alle feiten op een rijtje. Hij neemt de verklaringen van de getuigen en ook van de verdachte heel serieus. Op grond van alle informatie die hij dan heeft vormt hij zich een **oordeel**. De rechter heeft een mening over de zaak. Hij oordeelt de verdachte schuldig, onschuldig of medeplichtig.

Het grote moment is aangebroken als de rechter zijn **oordeel** uit gaat spreken. Het kan ruwweg twee kanten uitgaan. De verdachte wordt gestraft of hij wordt vrijgesproken. In het eerste geval leidt het **oordeel** van de rechter tot **veroordeling**. Dat is het wat oordeel en veroordeling met elkaar te maken hebben. Als de rechter zich alleen nog maar een **oordeel** heeft gevormd, is er nog niets aan de hand. Zodra hij uitspraak heeft gedaan is er sprake van een **veroordeling**. Tussen oordeel en veroordeling zit dus nog iets; dat is de uitspraak. Door de uitspraak van de rechter leidt oordeel tot veroordeling.

Nu haast ik me meteen om te zeggen dat dit een analogie is. Daar moet je altijd mee oppassen. God is niet te vergelijken met een menselijke rechter. Een menselijke rechter kan er altijd naast zitten; hoe overtuigend de bewijzen ook lijken te zijn. Daar zijn voorbeelden genoeg van in de geschiedenis van de rechtspraak. Mensen die onterecht voor lange tijd de gevangenis ingingen of zelfs ter dood waren veroordeeld omdat de rechter was misleid door de (schijnbare) feiten.

Zo is het niet met God. Gods oordeel is onfeilbaar. Als Hij Zich een mening vormt, is die waar. Als Gods oordeel tot veroordeling leidt is dat nooit een vergissing en is de straf onontkoombaar en onherroepelijk.

Nu gaan we weer even terug naar de tekst van Romeinen 5:16.

*En het is met de gave niet zoals het was door de ene die zondigde. Want **het oordeel** leidde ten gevolge van één overtreding wel tot **veroordeling**, maar de genadegave bij vele overtredingen tot rechtvaardiging.*

We beginnen nu een beetje te zien wat er staat. Het oordeel van God, Die Zich een mening had gevormd op basis van de feiten, leidde door uitspraak tot een veroordeling. Die veroordeling was onontkoombaar en onherroepelijk.

Eén

We zullen nog een stapje verder moeten met deze tekst om de volle impact ervan te kunnen begrijpen bij het lezen van Romeinen 8:1. Er staat in de vertaling nog iets wat een beetje jammer is. Er worden woordjes toegevoegd, wat niet nodig is en naar wat ik denk in dit geval de les voor ons in Romeinen 8:1 verduistert.

Dit schrijft de HSV:

*Want **het oordeel** [leidde] ten gevolge van één [overtreding] wel tot **veroordeling**.*

Ik heb twee woorden tussen haken gezet. Dat zijn woorden die er in het Grieks niet staan. Paulus had ze best kunnen schrijven. Dat was ook in het Grieks heel wel mogelijk en duidelijk geweest. Toch heeft hij ervoor gekozen om dat niet te doen. We moeten dan altijd een beetje voorzichtig zijn om die woordjes in te vullen. Iets op die plaatsen invullen, is zeker wel nodig, in elk geval in gedachten; maar dan is het wel belangrijk dat we dat doen in de lijn en de geest van Paulus' betoog.

Zo eenvoudig mogelijk vertaald staat er³:

Want het oordeel uit één tot veroordeling.

Het is in de vertaling het meest natuurlijk om 'is' of 'was' of een vorm van 'worden' toe te voegen om het werkwoord in te voeren. Dat wordt in het Hebreeuws en Grieks nogal eens weggelaten en dat geeft in die talen een volkomen correcte grammatica. Laten we daar eens mee beginnen.

Want het oordeel was uit één tot veroordeling.

Welk woord moeten we nu achter 'één' toevoegen? In elk geval in gedachten. De SV en de HSV schrijven er respectievelijk 'misdad' en 'overtreding'. Daarmee willen deze vertalingen het contrast in dit vers laten zien.

*Het oordeel was **uit** één overtreiding **tot** veroordeling.*

*De genadegift was **uit** vele overtredingen **tot** rechtvaardigmaking.*

'Oordeel' staat parallel met 'genadegift'.

'Veroordeling' staat parallel met 'rechtvaardigmaking'. Het oordeel was uit één overtreiding. De genadegift was uit vele overtredingen. Het oordeel leidde tot veroordeling. Het oordeel was tot veroordeling. De genadegift was tot rechtvaardigmaking.

De toevoeging van het woordje 'misdad' is heel verklaarbaar en ik denk ook correct. Toch wil ik er nog iets bijzeggen. We moeten iets breder denken. Zoals ik net al zei, had Paulus het woord er in het Grieks ook best bij kunnen zetten. Hij heeft ervoor gekozen om het weg te laten en dat heeft hij niet voor niets gedaan.

³ 'Letterlijk' dat wil zeggen, één op één overzetten in het Nederlands in de volgorde van de woordvolgorde in de tekst, is uit de aard van het Grieks simpelweg niet mogelijk, zonder hele kromme constructies te krijgen.

Het woordje 'één' is een kernwoordje in Romeinen 5:12-21. Het woordje komt maar liefst twaalf keer voor in de verzen 12 tot en met 21. Het klinkt een beetje overdreven misschien, maar 'één' is de spil waar het om draait om tot een goed begrip van dit tekstgedeelte te komen en dus ook van Romeinen 8!

Een woord waar Paulus zo de nadruk op legt, moeten we niet veronachtzamen. Het lijkt er een beetje op alsof ik nu enorm uit zit te wijden, maar Paulus gebruikt 'één' in Romeinen 5:16 en dat doet hij in een context waarin hij dat nog veel vaker doet en daarom móeten we hier nog wat langer bij stilstaan.

We gaan eerst kijken naar alle teksten waarin het woordje 'één' gebruikt wordt in dit gedeelte. Het is ook heel zinvol om Romeinen 5:12-21 in een structuur te lezen; dat komt later ook nog.

'Één' in Romeinen 5:12-21

Zoals gezegd komt één' twaalf keer voor in Romeinen 5:12-21. We zullen deze teksten eerst allemaal langslopen.

'Daarom, zoals door één mens de zonde in de wereld is gekomen, en door de zonde de dood, en zo de dood over alle mensen is gekomen, in wie allen gezondigd hebben.' (Rom. 5:12)

'Maar het is met de genadegave niet zoals met de overtreding. Want als door de overtreding van de ene velen gestorven zijn, veel meer is de genade van God en de gave door de genade die er is door de ene mens Jezus Christus, overvloedig geweest over velen. (Rom. 5:15).

'En het is met de gave niet zoals het was door de ene die zondigde. Want de veroordeling leidde ten gevolge van één overtreding wel tot verdoemenis, maar de genadegave bij vele overtredingen tot rechtvaardiging.' (Rom. 5:16).

*‘Want als door de overtreding van de **ene** de dood geregeerd heeft door de **ene**, veel meer zullen zij die de overvloed van de genade en van de gave van de gerechtigheid ontvangen, in het leven regeren door de **Ene**, namelijk Jezus Christus.’ (Rom. 5:17).*

*‘Zoals dus door **één** overtreding de veroordeling gekomen is over alle mensen tot verdoemenis, zo komt ook door **één** rechtvaardigheid de genade over alle mensen tot rechtvaardiging van het leven.’ (Rom. 5:18).*

*‘Want zoals door de ongehoorzaamheid van de **ene** mens velen als zondaars aangemerkt worden, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van de **Ene** velen als rechtvaardigen aangemerkt worden.’ (Rom. 5:19).*

Paulus introduceert ‘één’ in vers 12 door ‘één mens’. Die ene mens is Adam, zoals uit de volgende verzen blijkt en Paulus zegt dus dat door één mens, namelijk Adam, de zonde in de wereld is gekomen. Eén mens, Adam. Dat is belangrijk in dit Schriftgedeelte.

Over de ene mens schrijft Paulus. Hij spreekt over

1. het feit dat door de overtreding van de ene velen zijn gestorven (Rom. 5:15),
2. de ene die zondigde (Rom. 5:16),
3. over het feit dat door de overtreding van de ene de dood geregeerd heeft door de ene (Rom. 5:17),
4. de ongehoorzaamheid van de ene mens (Rom. 5:18).

Naast ‘één mens’ in Romeinen 5:12 doelt Paulus expliciet op Adam. Daar is geen enkele onduidelijkheid. Dat geeft ons vijfmaal waarin ‘één’ Adam aanduidt.

De Mens Jezus Christus

Paulus spreekt ook over een andere mens in deze tekst. Deze Mens wordt in vers 15 ook als zodanig geïntroduceerd: als een Mens.

*‘Maar het is met de genadegave niet zo als met de overtreding; want, indien door de overtreding van die ene zeer velen gestorven zijn, veel meer is de genade Gods en de gave, bestaande in de genade van **de ene mens, Jezus Christus**, voor zeer velen overvloedig geworden.’ (Rom. 5:15).*

Naast deze tekst spreekt Paulus zonder enige onduidelijkheid ook in vers 17 en vers 19 over deze ene Mens, Jezus Christus.

1. Zij die de overvloed van de genade en de gave van de gerechtigheid ontvangen, zullen regeren door de Ene.
2. Velen zullen door de gehoorzaamheid van Ene tot rechtvaardigen gesteld worden.

Dit betekent nu dat we acht teksten hebben met ‘één’ die heel eenduidig zijn. Die gaan óf over Adam, óf over Christus Jezus.

Dan komen we bij vers 18. We letten bij dat vers alleen nog even op ‘één’ (dus nog niet op bijvoorbeeld ‘verdoemenis’ of op de toegevoegde tekst in de vertalingen.)

‘Zoals dus door één overtreding de veroordeling gekomen is over alle mensen tot verdoemenis, zo komt ook door één rechtvaardigheid de genade over alle mensen tot rechtvaardiging van het leven.’ (Rom. 5:18).

‘Door één overtreding’ kan vertaald worden met ‘door een overtreding van één’. Zo kan ook ‘door één rechtvaardigheid’ overgezet worden ‘door een rechtvaardigheid van Eén’.⁴

Als we dit vers naast vers 17 leggen, lijkt dit ook helemaal in overeenstemming met Paulus’ redenering om Adam te zetten tegenover Christus. Het gaat Paulus helemaal niet om de ene zonde of de ene rechtvaardigmaking. De tekst van Romeinen 5:12-21 wil ons maar één ding duidelijk maken en schreeuwt het ons toe: het gaat hier om de overtreding van één en de gehoorzaamheid en rechtvaardigheid van Eén.

Dit geeft ons zes teksten die over Adam gaat, waar het één betreft; van die zes is het bij één tekst mogelijk om hem op twee manieren te vertalen. We hebben vier teksten gekregen waar het over de Heere Jezus Christus gaat. Een van die vier teksten staat open voor tweeërlei vertaling.

Dat brengt ons weer terug bij vers 16. Ik schrijf de tekst nog een keer op.

*En niet zoals één die gezondigd heeft **de gift**.⁵
Want het oordeel **uit één** tot veroordeling; **de genadegave** uit
vele overtredingen tot rechtvaardigmaking.*

Dit laatste stukje had ik ook kunnen vertalen met ‘uit overtredingen van velen’.

Het ‘oordeel uit één’? Waar gaat het over? Of moet ik vragen: over wie gaat het? Als we de twee stukken van dit vers parallel lezen staat in het eerste zinnetje ‘gift’ tegenover ‘één die gezondigd heeft’ en in het

⁴ Dit is wat de Engelse KJV doet. ‘Therefore as by **the offence of one** judgment came upon all men to condemnation; even so by **the righteousness of one** the free gift came upon all men unto justification of life. (Rom. 5:18, KJV)

⁵ Ik vertaal hier de tekst weer woord voor woord zoals ze in het Grieks staat.

tweede zinnetje 'de genadegave' tegenover 'één'. Dat pleit er weer heel sterk voor om niet te lezen 'één overtreding' maar 'één mens'.

Of dit de enige, letterlijke interpretatie van de tekst is, laat ik verder in het midden. Het is in elk geval wel duidelijk de betekenis naar de geest van de tekst. Paulus doet in vers 12 tot en met 21 niets anders dan de ene mens Adam tegenover de ene Mens Christus Jezus stellen. De klemtoon ligt niet daar waar mensen hem zo dikwijls leggen, bij de ene overtreding en bij de ene gehoorzaamheid. Nee, het gaat om de overtreding **van één mens** en de gehoorzaamheid **van één mens**.

Dit is zo ontzettend belangrijk om te zien. Het is niet voor niets dat ik hier zo lang bij stil blijf staan. Pas als we dit helemaal snappen wordt onze vrede en vreugde van Romeinen 8:1 echt volkomen.

Dus is er nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn.

Geen veroordeling meer! Waarom niet? Omdat ze niets, helemaal niets meer te maken hebben met de overtreding van de ene mens en alles te maken hebben met de rechtvaardigheid en de gehoorzaamheid van de Ene Mens, Christus Jezus.

Hoofdstuk 4

Overtreding en veroordeling, Romeinen 5:18

We hebben tot zover gezien dat Paulus de ene mens Adam stelt tegenover de ene Mens Christus. Door Adam is de zonde in de wereld gekomen. In hem hebben allen gezondigd.

Dit laatste zinnetje staat in Romeinen 5:12. Maar Paulus heeft de waarheid ervan al eerder gebruikt in Romeinen 3. Eerst heeft hij daar vastgesteld dat de hele wereld voor God onder het oordeel⁶ ligt en dat er ook uit de werken van de wet geen vlees rechtvaardig wordt voor God. Jood en heiden, geen van allen wordt er vrijgesproken. Zo staat het in de tekst.

‘Wij weten nu dat alles wat de wet zegt, zij dat spreekt tot hen die onder de wet zijn, opdat elke mond gestopt wordt en de hele wereld doemwaardig wordt voor God. Daarom zal uit werken van de wet geen vlees voor Hem gerechtvaardigd worden. Door de wet is immers kennis van zonde.’ (Rom. 3:19, 20).

Dan introduceert Paulus de nieuwe rechtvaardigheid. Niet die uit de wet is, zelfs helemaal zonder de wet is. Het is de gerechtigheid van God door het geloof van⁷ Jezus Christus. We hebben keer op keer gezien dat het de gerechtigheid is die God Zelf heeft aangebracht in de opstanding van Zijn Zoon Jezus Christus, nadat Deze de wet had volbracht en in het graf was geëindigd. Dat is de gerechtigheid van God!

‘Maar nu is zonder de wet gerechtigheid van God geopenbaard, waarvan door de Wet en de Profeten is getuigd: namelijk gerechtigheid van God door het geloof in Jezus Christus, tot allen

⁶ De SV zegt hier ‘verdoemelijk’, de HSV ‘doemwaardig’; het is niet hetzelfde woord als in Romeinen 5:16, 18 en Romeinen 8; ook niet daarvan afgeleid.

⁷ Niet het geloof in Jezus Christus

en over allen die geloven, want er is geen onderscheid.’ (Rom. 3:21, 22).

Dit ‘geen onderscheid’ duidt weer op de Jood en de heiden. Paulus predikte deze gerechtigheid van God aan beiden, zonder onderscheid dus.

Op dat ‘geen onderscheid’ gaat Paulus dan in het volgende vers verder.

‘Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God, en worden om niet gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus.’ (Rom. 3:23, 24).

Allen hebben gezondigd. Hier doelt Paulus op in Romeinen 5:12, ‘in wie allen gezondigd hebben’. Allen hebben gezondigd in Adam. Allen, Jood en heiden, zonder onderscheid. Dit is het punt wat Paulus wil maken. In Adam hebben allen gezondigd en daarom missen allen de heerlijkheid van God. De wet doet daar niets aan toe of af. De wet kon er ook niets aan veranderen. Geen vlees kon gerechtvaardigd worden door de werken der wet. Dit is zo fundamenteel dat we het niet genoeg kunnen benadrukken en herhalen.

In Adam hebben allen gezondigd. In Christus worden allen gerechtvaardigd. Er zit niets daartussen. Niet een beetje Christus en een beetje eigen werken. Niet een beetje genade en een beetje wet. Het is van tweeën één. In Adam of in Christus. Dáár gaat Romeinen 5:12-21 over.

We hebben vers 16 uit dat gedeelte uitvoerig geanalyseerd. Dat moeten we nu ook nog met vers 18 doen. Om dit goed te kunnen doen is het ten eerste het beste om Romeinen 5:12-21 eerst in structuur te zien. Die structuur staat op de volgende bladzijde.

Romeinen 5:12-21, SV

- A 5:12-14 a Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgedaan is, in welke allen gezondigd hebben.
- b Want tot de wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend, als er geen wet is
- c Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is Desgenen, Die komen zou.
- B 5:15 d Doch niet, gelijk de misdaad, alzo is ook de genadegift
- e Want indien door de misdaad van één velen gestorven zijn
- f Zo is veel meer de genade Gods, en de gave door de genade Gods, die daar is van één Mens Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.
- B 5:16, 17 d En niet, gelijk de schuld was door één, die gezondigd heeft, alzo is de gift; want de schuld is wel uit één misdaad tot verdoemenis, maar de genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.
- e Want indien door de misdaad van één de dood geheerst heeft door die enen,
- f Veel meer, zullen degenen die de overvloed der genade en der gave der rechtvaardigheid ontvangen, in het leven heersen door die Ene, namelijk Jezus Christus
- A 5:18-21 a Zo dan, gelijk door één misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis; alzo ook door één rechtvaardigheid komt de genade over alle mensen tot rechtvaardigmaking des levens. Want gelijk door de ongehoorzaamheid van die ene mens velen tot zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Ene velen tot rechtvaardigen gesteld worden.
- b Maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest.
- c Opdat gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood, alzo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere.

In de structuur zie je dat A correspondeert met A, B met B en C met C. Op dezelfde manier de kleine letters a met a, b met b, enz.

Je merkte misschien al dat de tekst niet heel lekker loopt. Paulus begint in vers 12 een vergelijking met het woordje 'gelijk', maar die maakt hij nergens af. Je zou na het woordje 'gelijk' ergens in de tekst daarna woorden als 'zo ook' verwachten, maar die staan er niet. Vanaf vers 13 belandt Paulus als het ware op een zijspoor en maakt dat eerst af tot en met vers 17 en dan begint het opnieuw.

In de structuur kan je ook zien dat vers 18 heel mooi correspondeert met vers 12. We moeten dit Schriftgedeelte dus zo lezen.

'Daarom, zoals door één mens de zonde in de wereld is gekomen, en door de zonde de dood, en zo de dood over alle mensen is gekomen, in wie allen gezondigd hebben [...].

Hier dus een hele lange tussenzin van vers 13 tot en met 17.

'Zoals dus door één overtreding de veroordeling gekomen is over alle mensen tot verdoemenis, zo komt ook door één rechtvaardigheid de genade over alle mensen tot rechtvaardiging van het leven.'

In vers 18 maakt Paulus de vergelijking wel af. 'Zoals dus door één overtreding [...], zo komt ook door één rechtvaardigheid [..].

We hebben ook al gezien dat 'één overtreding' en 'één rechtvaardigheid' vertaald mag en waarschijnlijk moet worden door 'overtreding van één' respectievelijk 'rechtvaardigheid van één'.

Dus nog een keer:

Daarom, zoals door één mens de zonde in de wereld is gekomen, [...], zoals de overtreding van één de veroordeling gekomen is [...].

Nu we zien hoe vers 18 in de structuur van Paulus' redenering past, kunnen we gaan kijken wat er nu eigenlijk precies staat. Ik probeer de tekst zo letterlijk mogelijk vanuit het Grieks weer te geven.

Zoals dus door de overtreding **van één** tot alle mensen tot veroordeling,
zo ook door de rechtvaardigheid **van Eén** tot alle mensen tot rechtvaardiging van het leven.

Ik heb de tekst expres zo geschreven dat de parallel helder is. De ene mens Adam staat tegenover de ene Mens Christus. De overtreding van Adam staat tegenover de rechtvaardigheid van Christus. De daad van Adam leidde tot de veroordeling. De daad van Christus in Zijn gehoorzaamheid aan de wet en Zijn opwekking uit de doden leidde tot de rechtvaardigmaking van het leven. De veroordeling is de dood. De rechtvaardigmaking is het leven.

Als we dit zien en geloven; als we dit volledig begrijpen, zien we de volle reikwijdte van het leven van Romeinen 8. Dan kunnen we 'geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn' begrijpen en daaruit leven.

Dan begrijpen we dat de wet hier ook helemaal niets mee van doen heeft en dat we ons daardoor ook niet hoeven te laten verontrusten. De wet kwam er nog bij opdat de overtreding zou toenemen; de volle zwaarte van de overtreding van en in Adam werd alleen nog maar duidelijker in het licht gesteld. De wet heeft niets te maken met 'in Adam' of 'in Christus' zijn.

Dan begrijpen we ook de volle reikwijdte en de ernst van de woorden van Romeinen 8:3.

'Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in

het vlees. Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.' (Rom. 8:3, 4, SV).

Het is allemaal niet heel makkelijk wat Paulus schrijft. In het laatste hoofdstukje zal ik daarom de tegenstellingen van Romeinen 5:12-21 nog een keer naast elkaar zetten om een en ander te kunnen visualiseren. Het is niet makkelijk, maar wel heel belangrijk. Als je het ziet en begrijpt geeft het zulke vaste grond onder je voeten dat je spontaan met Paulus meezingt:

'Want ik ben ervan overtuigd dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch krachten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God in Christus Jezus, onze Heere.' (Rom. 8:38, 39).

Hoofdstuk 5 Overzicht

In Adam	In Christus
Veroordeling	Geen veroordeling meer
Zonde	Genade
Tot zondaars gesteld	Tot rechtvaardigen gesteld
Overtreding/Misdaad	Rechtvaardigheid
Dood	Leven
Oordeel tot veroordeling	Genadegift tot rechtvaardigmaking
Ongehoorzaamheid	Gehoorzaamheid

